

ROTTERDAM, 2 juni 2020

Anke van den Dries avandendries@stichtinghumanitas.nl

Sekswerkers strijden tegen ongelijkheid met mensenrechten tatoeage.
“Ik vraag niet om deze rechten te krijgen, ik heb ze al! De Nederlandse regering moet zich dat realiseren.” (Lilly / letter 4248: R)

2 juni is Internationale Sekswerker dag. Helaas is het meer dan ooit nodig om aandacht te vragen voor de discriminatie en ongelijkheid waarmee sekswerkers geconfronteerd worden. Daarom lieten 10 sekswerkers, zij aan zij gesteund door andere betrokken uit de seksbranche, zich bij Door2Door Rotterdam tatoeëren met één letter uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mensen.

De overheid schiet tekort in het veiligstellen van basale mensenrechten van sekswerkers.

Zij die zich verdiept hebben in sekswerkbeleid in Nederland, en hier eerlijk naar kijken, weten al jaren dat sekswerkers ongelijk behandeld worden. Zomaar een andere behandeling, andere rechten en rechtsbescherming krijgen dan andere burgers is een schending van mensenrechten.

In plaats van gelijke rechten en rechtsbescherming krijgen sekswerkers juist toenemend te maken met een afname van werkplekken, onmogelijke regelgeving, repressie, registratie en criminalisering. Dit maakt sekswerkers juist meer kwetsbaar voor discriminatie, geweld en uitbuiting (Braak en Dupont-Nivet, 2020). Uit participatief onderzoek van SoaAids Nederland en Proud uit 2018 bleek dat de Nederlandse wet- en regelgeving sekswerkers niet beschermt tegen geweld en dat 97% van de sekswerkers in het jaar daarvoor geweld meemaakten (Kloek en Dijkstra, 2018).

“De stigmatisering en de constante verandering van regels door de overheid maakt het moeilijk om dit als een beroep te zien als ieder ander. Vaak zijn er aanvullende regels om bijvoorbeeld voor uitkeringen in aanmerking te komen als je sekswerker bent. Soms moet je dingen aanvragen of rapporteren bij ambtenaren die dan je klanten blijken te zijn.” (Karin / letter 4244: D)

“Ik ben geen outlaw maar iemand die zelfstandig mijn inkomen verdient en belasting afdraagt.

Maar hoe goed je het ook probeert te doen en je alles legaal en volgens de regels wilt doen, dan krijg je het toch niet voor elkaar om dit in het reguliere werkveld op te zetten.” (Lizzy / letter 4253: T)

Frank werkt in het team van de politie wat belast is met prostitutie en mensenhandel. Hij ziet dat sekswerk niet de (h)erkenning krijgt die het verdient en ondanks alles toch nog steeds in de criminele sfeer wordt getrokken. Frank geeft het voorbeeld toen een bank een forse boete kreeg voor het niet controleren van witwaspraktijken dat het eerste wat men deed was om heel onterecht alle seksclubs een brief te sturen dat hun pinapparaten niet meer gebruikt konden worden, om 'zogenaamd illegale praktijken tegen te gaan', zucht Frank.

Vaak wordt de ongelijke behandeling van sekswerkers verpakt onder het masker van bestrijding van mensenhandel. Maar dat masker toont niet het ware gezicht. De argumenten die genoemd worden ten aanzien van de bestrijding van mensenhandel en uitbuiting, worden namelijk niet consequent ook doorgevoerd naar andere arbeidssectoren waar mensenhandel en uitbuiting eveneens voorkomen. Daaruit valt goed af te lezen dat het de abolitionisten niet werkelijk gaat om het bestrijden van mensenhandel, zoals men claimt, maar om het bestrijden van sekswerk. Dat is afschuwelijk, zowel voor de sekswerkers die hierdoor opgejaagd worden, als voor slachtoffers van mensenhandel in al die andere arbeidssectoren die hierdoor niet de aandacht, opsporingscapaciteit en hulp krijgen die zij verdienen.

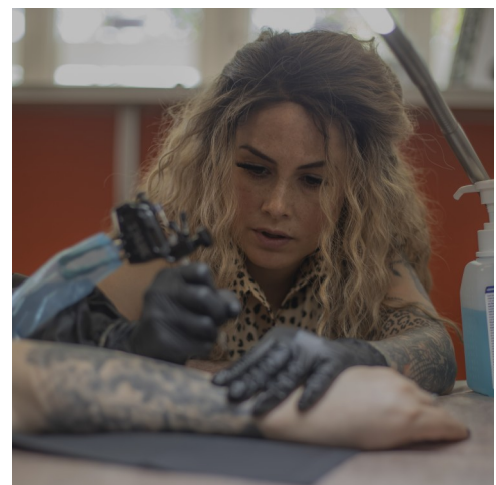
De toenemende repressie en criminalisering staat in schril contrast met de aanbevelingen van gezaghebbende (mensenrechten) organisaties zoals Amnesty International, WHO en Human Rights Watch overheden juist oproepen om sekswerk te decriminaliseren (Amnesty, 2016). Dit wil zeggen: het afschaffen van extra wetten en regelgeving die speciaal voor sekswerkers opgetuigd worden, maar ervoor zorgen dat sekswerkers vallen onder de voor iedereen geldende arbeidsrechten en onder de daarbij horende rechtsbescherming tegen bijvoorbeeld zedenmisdrijven en mensenhandel. Gelijke behandeling bevordert ook een veilige toegang tot de politie en hulpverlening wanneer dat nodig is.

Sekswerkers zijn de ongelijke behandeling meer dan zat.

“Ik zie dat sekswerkers vaak behandeld worden als kleine onmondige kinderen terwijl de meeste sekswerkers om me heen ZZP-er en dus ook gewoon ondernemer zijn. Ze zouden ook als zodanig behandeld dienen te worden.” (Foxy / letter 4255: O)

Deze week lieten 10 sekswerkers - zij aan zij met andere betrokken uit de seksbranche als een exploitant, een klant, een hulpverlener en een politieagent - zich tatoeëren met een letter uit artikel 23 uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mensen. Zij verbinden zich daarin aan een keten van 6773 dragers van zo'n Human Rights Tattoo die zo wereldwijd aandacht vragen voor de universele mensenrechten. Sommigen stappen hiervoor uit de anonimiteit, voor anderen is onherkenbaarheid noodzakelijk.

“De moedige mannen en vrouwen die zich uitspreken voor de camera krijgen vaak wel een enorme bak stront over zich heen daarna. Door de stigma's wil je als sekswerker vaak toch

niet in de openbaarheid treden om je familie en met name je kinderen te beschermen. Ook als je een carrière switch wilt maken is het bijna onmogelijk.” (Karin / letter 4244 : D)

“Elke dag vecht ik voor mijn vrijheid door sensueel en uitgesproken te zijn. Maar ik denk dat ik meer kan doen om de mensen om me heen te empoweren. De tattoo is mijn herinnering aan die taak.” (Luisa / letter 4251: E)

Mensenrechten zijn ook sekswerkersrechten.

“Als sekswerkerrechtenactivist was ik al een tijdje op zoek naar een tatoeage. De logische keuze is een rode paraplu, het internationale symbool voor de rechten van sekswerkers. Maar ik hou niet echt van gekleurde tatoeages op mijn lichaam. Dus toen ik de kans kreeg om deel uit te maken van 'Artikel 23' van de Human Rights Tattoo, zei ik graag ja! Omdat sekswerk werk is en de rechten van sekswerkers mensenrechten zijn!” (Yvette Luhrs / letter 4242: A)

Mensenrechten zijn ook sekswerkersrechten. “Dat is geen gratuite constatering”, benadrukt mensenrechtenjurist Marjan Wijers, “dat geeft verplichtingen.” Ze legt uit dat een belangrijk mensenrechtenprincipe non-discriminatie is: het recht van sekswerkers om op gelijke voet met andere burgers en werkers te worden behandeld. Het betekent dat prostitutiebeleid systematisch getoetst moet worden op mogelijke negatieve effecten op de mensenrechten van sekswerkers. Het recht bijvoorbeeld op gezondheid, op een veilige werksituatie, op bescherming tegen dwang, intimidatie en geweld. Wijers: “Een ander belangrijk mensenrechtenprincipe is participatie: dat mensen, burgers, een stem hebben in de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid dat over hen gaat. In sekswerkerstermen: ‘nothing about us without us’. En uiteindelijk gaat het over het recht op zelfbeschikking, het recht van vrouwen, maar ook mannen en trans personen, om zelf over hun eigen lichaam te beschikken.”

Seksualiteit als mensenrecht.

Sekswerk en mensenrechten gaat niet alleen over rechten van sekswerkers, maar ook om het recht op intimiteit van mensen. In hun werk zien Tika (letter 4243: N) en Omar (letter 4254: I) mensen die wel behoefte aan intimiteit hebben, maar voor wie dit door een fysieke of verstandelijke beperking onmogelijk zelf te organiseren is. Hun dienstverlening kan zo ook een preventieve werking hebben in het voorkomen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag richting zorgpersoneel. Tika vertelt fijn aan haar werk te vinden dat ze mensen heel gelukkig achterlaat. Met een warmte op het gezicht die je maar bij weinig mensen ooit ziet: “Dat gevoel neem ik met me mee, dat groeit en geef ik ook graag door.”

Ook Lex vertelt over hoe belangrijk de services van haar lesbische escortbureau voor haar klanten kunnen zijn. Over haar oudste cliënt die pas op haar 89^e uit de kast kwam en over de klanten die uit landen met repressieve regimes overvliegen voor alleen wat vrouwenliefde in vrijheid. Of de vrouwen die na een traumatische ervaring weer langzaam van lichamelijk contact leren genieten. Lex: “Ook dit zijn voorbeelden van sekswerk. Werk wat met een enorm stigma kampt maar wat eigenlijk heel mooi werk is. Evengoed zijn er ook klanten die wel zin hebben in seks maar verder geen gedoe willen en ook dat is ok. Het zou echt als normaal moeten worden gezien zonder slut-shaming. In deze tijd met de lockdown merk je helemaal hoe nodig deze service is. Soms hangen mensen letterlijk huilend aan de telefoon; Wanneer ga je weer open?” (Lex van Delft / letter 4252: C)

Marios is weleens klant geweest van een sekswerker en wilde vanuit dat perspectief wel bijdragen aan deze Human Rights Tattoo campagne. Hij zei ja omdat hij hiermee graag wil staan voor mensenrechten van sekswerkers, vertelt hij, maar kreeg het later toch wat benauwd. “Mijn eigen naam en foto op de site? Wat zou mijn baas dan zeggen, of mijn collega’s?” Alle stigma’s rondom sekswerk staarden hem recht in het gezicht. “Ik realiseerde me dat als ik me nu over zoiets na zo’n tijd nog zo bedreigd voelde, hoe moet dat wel niet zijn voor sekswerkers zelf? Het stigma wat aan sekswerk kleeft moet verminderd worden.” (Marios / letter 4249: T)

Sekswerkers ook nu in corona-tijd weer gediscrimineerd.

De ongelijke behandeling door de Nederlandse overheid is in de huidige coronacrisis weer heel pijnlijk duidelijk geworden. In tegenstelling tot andere contactberoepen als pedicures en masseurs en tot bijvoorbeeld sportscholen, mogen sekswerkers – zonder verdere concrete medische onderbouwing – niet aan het werk. Hoewel sekswerkers bij uitstek vaardig zijn in het professioneel omgaan met hygiëne en preventie van infectieziekteverspreiding, worden zij buitengesloten als gesprekspartner in het meedenken hoe vormen van sekswerk - met voorzorgsmaatregelen - wel veilig uitgevoerd kunnen worden.

Taru legt uit dat het wegvallen van haar werk en werkplek een grote impact op haar heeft. Voor Covid 19 werkte ze in de veiligheid van de ‘ramen’ en had zij een bevredigend ritme in het leven gevonden. Met de lockdown werd alles weggeveegd en kwam er geen vangnet voor terug. Als trans vrouw zijn de gevaren van werken buiten de ramen nog groter, vertelt ze. Zelfs voor de lockdown waren de ramen de enige veilige plek om te werken, omdat seksclubs over het algemeen geen trans vrouwen accepteren. “Deze Covid19-crisis laat zien hoe gemakkelijk onze fundamentele mensenrechten kunnen worden weggenomen.” (Taru / letter 4246: O)

De overheid heeft nog niet gereageerd op de brandbrief over de acute financiële nood waar veel sekswerkers in verkeren door het gebrek aan compensatiemaatregelen (Sekswerkexpertise, 2020). Want alsof het niet genoeg is dat sekswerkers gediscrimineerd worden in de opgelegde beperkingen, worden zij ook buitengesloten van de door de overheid ingerichte steun bij inkomensverlies door de beperkingen. Vanwege de maatregelen wordt het hen verboden hun eigen brood te verdienen, maar komen verreweg de meeste sekswerkers ook niet in aanmerking voor de compensatiemaatregelen zoals de TOZO en NOW waardoor sekswerkers en hun gezinnen in acute nood zijn geraakt (Luhrs, 2020).

Cindy (letter 4256: N), zelf ex-sekswerker en trotse moeder van een gevierd pornoster die deels in Nederland en deels in de VS woont en werkt, kan zich echt boos maken over de onzinnige situatie waarbij heel werkend Nederland gecompenseerd wordt voor gederfd loon behalve bijna alle sekswerkers. Absurd. Ze is klaar om ervoor de straat op te gaan, zegt ze strijdbaar.

“Het enige verschil, en ik vrees de enige eerlijke toelichting die de politicus zou kunnen geven, is: ‘Het gaat over sekswerk en dat vind ik persoonlijk (of een collega politicus waar ik een ruildeal mee heb gesloten) gewoon ongemakkelijk, vies of verwerpelijk, en dat heb ik niet zo bij sport-scholen.’ Ik kan er niets anders van maken. Het is dit soort bekrompenheid waardoor hele groepen mensen nu echt moeten strugglen om te overleven.” (Anke van den Dries / letter 4249: O)

“Als je problemen van sekswerkers echt wilt aanpakken, moet je eerst eerlijk zijn over je eigen stigma aangaande sekswerk.” (Karin / letter 4244: D)

Wanneer we als samenleving sekswerkers gelijke rechten en gelijke kansen willen geven, ook op werk buiten de seksindustrie, dan is stigmavermindering van groot belang. Sameena kwam in de seksindustrie terecht via een ‘loverboy’, een mensenhandelaar: “Iemand zei eens tegen me ‘jij denkt dat het moeilijk is om hier te werken maar het is veel moeilijker om terug te keren in de maatschappij’. En dat klopte. Het vingerwijzen: ‘dat is die...’, ‘daar zijn zoveel mannen overheen gegaan’ enzovoorts. Op dat punt heb ik wel eens overwogen om dan maar sekswerker te worden, zelfs ondanks de verschrikkelijke dingen die ik daar zelf meegemaakt heb.” (Sameena van der Mijden / letter 4247: P)

Yvette benadrukt dat inclusiviteit belangrijk is: “Soms zeggen mensen: ‘Ik betaal belasting dus ik heb rechten’; ‘Ik vind mijn werk leuk dus ik heb er recht op’. Maar hoe zit het dan met de mensen die hun werk niet leuk vinden en die geen belasting betalen? Die hebben toch ook nog steeds recht op hun mensenrechten?” (Yvette Luhrs / letter 4242: A)

Door2Door Rotterdam

Door2Door is een informatie- en dienstencentrum voor sekswerkers in Rotterdam. Het is onderdeel van het Expertisecentrum Seksualiteit Sekswerk en Mensenhandel van Stichting Humanitas. Het gaat om sekswerk in de breedste zin van het woord: escort, webcammen, erotische dienstverlening of performances, porno, prostitutie, paydaten, sugardaten etc. Door2Door accepteert sekswerk als werk, ongeacht of iemand fulltime sekswerk professional is, het doet als bijbaan voor extra cash of uit nood om financieel het hoofd boven water te kunnen houden. De medewerkers van Door2Door en Humanitas ondersteunen sekswerkers zo goed als mogelijk, maar staan nu ook steeds vaker met lege handen door de schrijnende situatie waar sekswerkers zich in verkeren. De samenwerking met Human Rights Tattoo ontstond uit de nood om hier breder aandacht voor te vragen. www.door2doorrotterdam.nl

Human Rights Tattoo

Human Rights Tattoo reist sinds 2012 als een kunstproject de wereld over om de volledige Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens letter voor letter op 6773 mensen te tatoeëren. Tot op heden dragen er 4241 mensen uit 72 verschillende landen een Human Rights Tattoo. Deze community is zo divers als de mensheid; uit Manhattan zowel als de sloppenwijken, politici, activisten, CEO's, leraren en advocaten. Met deze tattoo committeren deze deelnemers zich aan deze universele mensenrechten, voor het leven. Een Human Rights Tattoo is voor deelnemers een manier om deze universele waarden uit te dragen, als moreel kompas, als gespreksstarter, en verbindt en steunt hen in hun strijd voor vrijheid en gelijkheid. www.humanrightstattoo.org

Tattoo artist binnen deze campagne: Rebecxz van INKtramuraal www.inktramuraal.nl

Fotograaf: Sander van Bussel, Human Rights Tattoo

Auteur interviewteksten waaruit wordt gequote: Maria Kint, Human Rights Tattoo

Auteur artikel: Anke van den Dries, Door2Door Rotterdam

Amnesty International Nederland (2016). *Q&A over Amnesty's visie op de bescherming van de mensenrechten van sekswerkers*. <https://www.amnesty.nl/media/qa-amnestys-visie-op-de-bescherming-van-de-mensenrechten-van-sekswerkers>

Braak, S. van den & Dupont-Nivet, D. (2020). *Focus op controle en veiligheid drukt sekswerkers alleen maar verder de illegaliteit in*. <https://versbeton.nl/2020/05/focus-op-controle-en-veiligheid-drukt-sekswerkers-alleen-maar-verder-de-illegaliteit-in/>

Kloek, M & Dijkstra, M. (2018). *Sekswerk en Geweld in Nederland*. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/09/13/tk-bijlage-2-onderzoek-prostitutie>

Luhrs, Y. (2020). De overheid naait sekswerkers (en betaalt ze geen cent). <https://www.oneworld.nl/lezen/opinie/de-overheid-naait-sekswerkers-en-betaalt-ze-geen-cent/>

Sekswerkexpertise (2020). *Brandbrief naar ministeries VWS, SZW, EZK en VenJ – 12 mei 2020*. <https://sekswerkexpertise.nl/brandbrief-naar-ministeries-vws-szw-ezk-en-venj/>